FAO Gıda Fiyat Endeksi, Eylül Ayında Şeker, Tahıl ve Bitkisel Yağ Fiyatlarındaki Artışın Etkisiyle Yükseldi

FAO Gıda Fiyatları, Eylül 2026'da ortalama 136,0 puan olarak gerçekleşerek revize edilmiş ağustos seviyesine göre 2,0 puan (%1,5) yükseldi. Bitkisel tarım ürünlerinden oluşan emtia gruplarının (tahıllar, bitkisel yağlar ve şeker) fiyat endekslerinin tamamı bir önceki aya göre artarken et fiyat endeksi geriledi, süt ürünleri fiyat endeksi ise sabit kaldı. FFPI, bir önceki yılın aynı dönemine göre 7,4 puan (%5,8) daha yüksek seviyede bulunmasına rağmen Mart 2022'de ulaştığı zirvenin 24,3 puan (%15,1) altında kalmaya devam etti.

FAO Tahıl Fiyatları, Eylül ayında ortalama 122,8 puan olarak gerçekleşerek ağustos ayına göre 6,0 puan (%5,1), Eylül 2025'teki seviyesine göre ise 18,0 puan (%17,2) yükseldi. Dünya buğday fiyatları, ağustos ayına göre %6,3 artarak Ağustos 2023'ten bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Bununla birlikte, günlük fiyatlar ayın sonlarına doğru geriledi. Bu yükseliş, büyük ölçüde Karadeniz Havzasındaki (Rusya, Ukrayna) lojistik kısıtlamalarla ilişkilendirildi. Söz konusu kısıtlamalar, ithalatçıları alternatif tedarik kaynaklarına yönelmeye sevk etti. Kuzey Amerika'nın bazı bölgelerinde kışlık buğday ekimi öncesinde görülen kurak hava koşulları da fiyat artışına katkıda bulundu. Küresel mısır fiyatları, ABD'de beklenenden düşük verim elde edilmesi ve Brezilya'nın ihracata sunabileceği ürün miktarının azalmasının ardından arz görünümünün sıkılaşmasının etkisiyle aylık bazda %5,6 artarak üç yılı aşkın sürenin en yüksek seviyesine ulaştı. Karadeniz Havzasındaki ticari aksaklıklar, mısırın ihracata sunulabilir miktarını azalttı. Hürmüz Boğazı üzerinden gerçekleştirilen deniz taşımacılığına ilişkin belirsizlikler ise yakıt, gübre ve navlun maliyetleri konusundaki endişelerin yüksek seyretmesine neden oldu. Bu durum, özellikle mısır gibi biyoyakıt üretiminde ham madde olarak kullanılan tarım ürünlerinin fiyatlarına ilave destek sağladı. Dünya sorgum ve arpa fiyatları da eylül ayında sırasıyla %13,7 ve %3,9 yükseldi. Bu artışlar, yemlik tahıl piyasalarındaki genel eğilimle ve Çin ile ABD arasında gerçekleştirilen ticaret görüşmelerinin ardından Çin'in sorgum alımlarını artıracağına yönelik beklentilerle paralellik gösterdi. FAO Tüm Pirinç Fiyatları Endeksi, hava koşullarına ilişkin endişeler ve mevsimsel olarak daralan arz nedeniyle Indica türü pirincin fiyatlarının yükselmesi sonucunda Eylül 2026'da %1,4 arttı.

FAO Bitkisel Yağ Fiyatları, Eylül ayında ortalama 198,6 puan olarak gerçekleşerek ağustos ayına göre 1,8 puan (%0,9) yükseldi ve bir önceki yılın aynı dönemindeki seviyesinin %18,3 üzerine çıktı. Artışın temel nedeni, dünya palm yağı fiyatlarındaki yükselişin ayçiçeği yağı fiyatlarındaki düşüşü fazlasıyla telafi etmesi oldu. Soya yağı ve kolza yağı fiyatları ise ay boyunca büyük ölçüde sabit kaldı. Uluslararası palm yağı fiyatları, güçlü küresel ithalat talebi ve Güneydoğu Asya'daki kurak hava koşullarının üretim görünümü üzerindeki etkisine ilişkin endişelerin desteğiyle üst üste dördüncü ayda da yükseldi. Buna karşılık, ayçiçeği yağı fiyatları, Karadeniz Havzasındaki bol miktarda ürün arz edileceğine yönelik beklentiler nedeniyle üst üste üçüncü ayda da geriledi. Ancak devam eden lojistik aksaklıklar ve alternatif güzergâhlar üzerinden gerçekleştirilen ihracatın sınırlı kapasitesi, fiyatlardaki düşüşü sınırlandırdı. Dünya soya yağı fiyatları çok az değişiklik gösterdi. Bununla birlikte, biyoyakıt sektöründen gelen güçlü talebin desteğiyle bir önceki yılın aynı dönemindeki seviyelerinin oldukça üzerinde kalmaya devam etti. Kolza yağı fiyatları da büyük ölçüde değişmeden kaldı.

FAO Et Fiyatları, eylül ayında ortalama 127,9 puan olarak gerçekleşerek revize edilmiş ağustos seviyesine göre 1,5 puan (%1,1) geriledi ve bir önceki yılın aynı dönemindeki seviyesiyle aynı düzeyde kaldı. Düşüş, kanatlı eti fiyatlarının gerilemesinden kaynaklanırken sığır eti ve koyun eti fiyatları büyük ölçüde sabit kaldı. Uluslararası kanatlı eti fiyatları, Brezilya'dan sağlanan bol ihracat arzı ve antimikrobiyal maddelerle ilgili ithalat şartlarının 3 Eylül'de yürürlüğe girmesinin ardından Avrupa Birliği'nin ithalat talebinin zayıflaması nedeniyle geriledi. Bu düzenlemenin etkisi en belirgin

biçimde yüksek değerli ürünlerde görüldü. Ayrıca yeni kuralların uygulanmaya başlanmasından önce ithalatın öne çekilmesi de bu etkiyi güçlendirdi. Sığır etinde Avustralya'nın ihracat fiyatları, küresel rekabetin yoğunlaşması nedeniyle gerilerken Brezilya'da fiyatlar yükseldi. Brezilya'daki fiyat artışı, ABD'nin yağsız sığır eti kırpıntılarına yönelik tarife kontenjanını 1 Eylül'de geçici olarak genişletmesinin ardından ABD'den gelen talebin güçlenmesiyle desteklendi. Söz konusu düzenleme, ilave ithalat miktarlarına uygulanan gümrük vergilerini düşürdü. Koyun eti fiyatları ortalama olarak değişmedi. Okyanusya'da güçlü küresel ithalat talebinin ihracat fiyatlarına sağladığı destek, Yeni Zelanda'da büyük ölçüde döviz kuru hareketlerinden kaynaklanan fiyat düşüşleriyle dengelendi.

FAO Süt Ürünleri Fiyatları, Eylül ayında ortalama 119,1 puan olarak gerçekleşerek ağustos ayına göre 0,2 puan (%0,1) geriledi. Peynir fiyatlarındaki düşüşler, süt tozu fiyatlarındaki artışlarla neredeyse tamamen dengelenirken tereyağı fiyatları çok az değişiklik gösterdi. Endeks, bir önceki yılın aynı dönemindeki seviyesinin %19,1 altında kaldı. Yağsız süt tozu fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %33,1 daha yüksek seviyede bulunurken peynir ve tereyağı fiyatları önemli ölçüde daha düşüktü. Süt tozu fiyatları, özellikle Asya'dan gelen sürekli ithalat talebi ve kısa sürede teslim edilebilecek ürün miktarının sınırlı olması nedeniyle başlıca tedarik bölgelerinin tamamında yükseldi. Okyanusya'da güçlü alım ilgisi, mevsimsel olarak artan süt üretiminin fiyatlar üzerinde oluşturduğu aşağı yönlü baskıyı fazlasıyla telafi etti. Peynir fiyatları, başlıca ihracatçı bölgelerin tamamında geriledi. Bu eğilim, esas olarak Avrupa Birliği'ndeki gelişmelerden kaynaklandı. Bölgede alım ilgisinin zayıflaması ve ABD'den sağlanan bol ihracat arzının yarattığı güçlü rekabet, fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturdu. Okyanusya'da mevsimsel olarak ihracata sunulabilecek ürün miktarının artması da fiyatlar üzerinde ilave aşağı yönlü baskı yarattı. Buna karşılık, tereyağı fiyatları ortalama olarak çok az değişiklik gösterdi. Okyanusya'daki ihracat fiyatlarının gerilemesi, sıcak ve kurak geçen yazın ardından süt yağı arzının sınırlı kalması nedeniyle Avrupa'da fiyatların güçlenmesiyle büyük ölçüde dengelendi.

FAO Şeker Fiyatları, Eylül ayında ortalama 114,0 puan olarak gerçekleşerek ağustos ayına göre 6,5 puan (%6,1), bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 14,6 puan (%14,7) yükseldi.
Böylece endeks, üst üste üçüncü ayda da artış kaydederek Nisan 2025'ten bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Artışın temel nedeni, 2026/27 sezonunda küresel şeker arzının daralacağına yönelik beklentiler oldu. Avrupa Birliği'nde ekim alanlarının azalması ve bitkilerin büyüme dönemi boyunca yaşanan olumsuz hava koşullarının şeker pancarı üretiminde düşüşe yol açması bekleniyor.
Tayland'da şeker üretiminin azalacağına ilişkin tahminler ve Hindistan'da normalin altında kalan yağışlar ile güçlenen El Niño koşulları nedeniyle mahsulün durumuna ilişkin endişeler, küresel arzın daralacağı beklentisini güçlendirdi. Buna ek olarak, Brezilya'nın başlıca şeker üretim bölgesi olan Orta-Güney bölgesinde şiddetli yağışların hasat çalışmalarını aksatması, uluslararası şeker fiyatları üzerinde ilave yukarı yönlü baskı oluşturdu.

*Diğer emtia gruplarından farklı olarak, FAO Et Fiyat Endeksi'nin hesaplanmasında kullanılan fiyatların çoğu, FAO Gıda Fiyat Endeksi hesaplanıp yayımlandığı sırada henüz mevcut değildir. Bu nedenle, en güncel aylara ait Et Fiyat Endeksi değeri, tahmini ve gözlemlenen fiyatların bir karışımından türetilmektedir. Bu durum, FAO Et Fiyat Endeksi'nin nihai değerinde önemli revizyonlar yapılmasını gerektirebilir ve bu revizyonlar FAO Gıda Fiyat Endeksi'nin değerini de etkileyebilmektedir.

Grafikler:

1- Gıda Emtiaları Fiyat Endeksleri

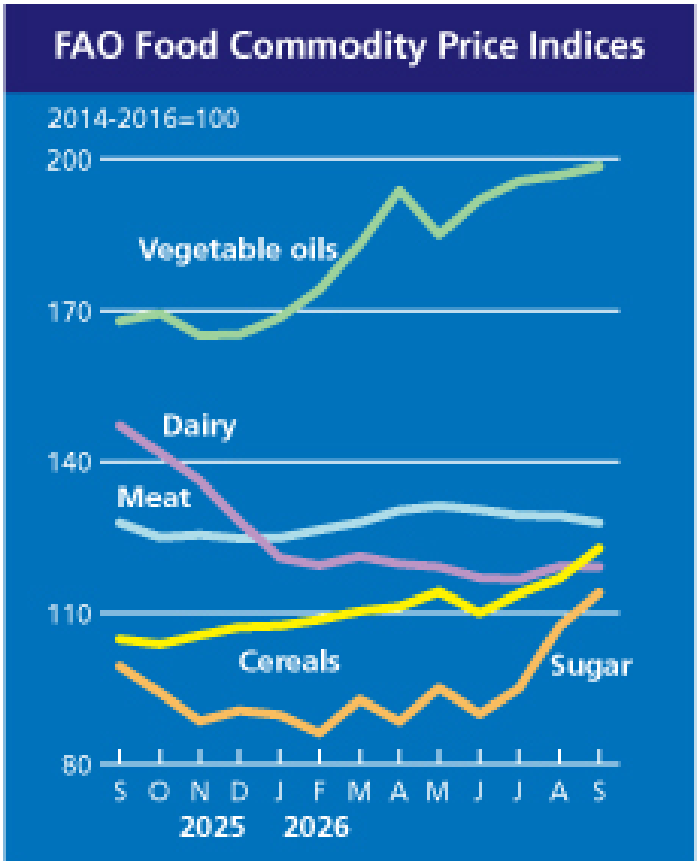

Sugar:	Şeker
Dairy:	Süt ürünleri
Vegetable Oils:	Bitkisel sıvı yağ (yağlı tohumlar)
Meat:	Et
Cereals:	Hububat
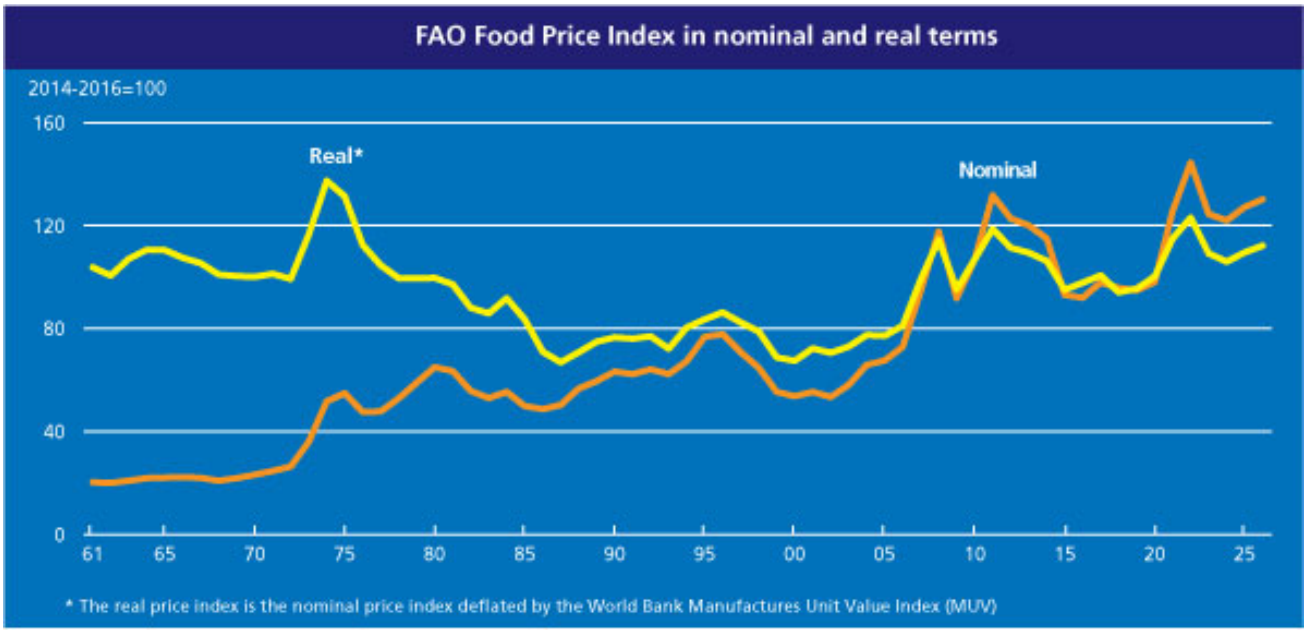
2- Nominal ve Reel Bazda FAO Gıda Fiyatı Endeksi